

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/67/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1519204559
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Behranová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:1519204559.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Behranovej a sudkýň JUDr. Andrey Dudášovej a JUDr. Luboslavy Vankovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletého R. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom - Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, so sídlom Ádorská 41, 929 01 Dunajská Streda, dieťa matky M. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX, XXX XX B., zastúpenej spoločnosťou Marián Galbavý, advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Kapitulská 448/6, 917 01 Trnava a otca Z. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXXX/XB, XXX XX V., zastúpeného JUDr. Vladimírou Hrebíkovou, advokátkou so sídlom Duklianských hrdinov 2946/6, 901 01 Malacky, za účasti prokurátora Krajskej prokuratúry v Trnave, v konaní o zmenu úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 20P/62/2019 - 277 zo dňa 16. októbra 2020, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal, aby súd uložil matke povinnosť odovzdať maloletého do jeho starostlivosti, alternatívne aby zveril maloletého do jeho osobnej starostlivosti.

1. 2. Svoje rozhodnutie vecne odôvodnil tým, že otec v prebiehajúcom konaní vo veci samej už skôr podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý súd zamietol uznesením zo dňa 04.02.2020, č.k. 20P/62/2019-120 a odvolací súd uznesením zo dňa 26.05.2020, sp. zn. 25CoP/19/2020 zamietajúce rozhodnutie potvrdil. Aktuálne otec tvrdí, že „stále“ trvajú dôvody na odovzdanie, resp. zverenie maloletého do jeho osobnej starostlivosti, pričom svoje tvrdenie nateraz odôvodnil obsahom predloženej správy psychológa a zvukovou nahrávkou. Podľa názoru súdu však dôvody na nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle návrhu otca nie sú dané ani v súčasnosti - tak, ako neboli dané v čase rozhodovania o predchádzajúcom návrhu. Súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že stretnutia u psychológa sa ani raz nezúčastnila matka, všetky informácie nezískané priamo od maloletého jej boli podané len otcom. „Bitie“, o ktorom mal hovoriť sám maloletý, nie je síce vylúčené, avšak z obsahu správy nevyplýva, že by išlo o násilie na maloletom - správa pracuje s pojmom „fyzické trestanie“, ktoré v primeranom rozsahu patrí medzi „primerané výchovné prostriedky“, a ktorých použitie nevyklučuje ani platná právna úprava (§ 30 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Prípadné negatívne reakcie maloletého na zmenu prostredia (od matky k otcovi a naopak) môžu byť dané aj tým, že maloletý takúto zmenu znáša horšie ako iné deti, v závislosti od svojich povahových vlastností. Je tiež možné, že práve v čase prechodu od jedného k druhému rodičovi maloletý vníma existujúce napätie medzi rodičmi najviac, čo je prirodzené, nakoľko práve pri ich osobnom kontakte je toto najzreteľnejšie. Prípadné negatívne osobnostné črty matky a jej nevhodné reakcie správa iba „predpokladá.“ Zvukovú nahrávku, ktorú otec predložil, a ktorá má podľa jeho názoru svedčiť o neschopnosti matky, jej citovej labilitate a zisťných dôvodoch pre to, aby maloletý zotrval v jej starostlivosti, nemôže súd vyhodnotiť v

neprospech matky najmä s ohľadom na skutočnosť, že nie je preukázané, že by záznam skutočne zachytával prejav matky (ktorá to poprela). Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie nepovažoval za dôvodné meniť doterajší stav neodkladným opatrením. Nepriaznivý vplyv matky na zdravotný či psychický stav maloletého súd prvej inštancie nepovažoval za osvedčený, preto zmena výchovného režimu by aktuálne mala na maloletého skôr nepriaznivý ako priaznivý vplyv. Z tohto dôvodu súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

1. 3. Právne svoje rozhodnutie súd odôvodnil ustanoveniami § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 367 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (v ďalšom texte „C. s. p.“) a ustanovením § 2 ods. 1, § 111 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (v ďalšom texte „C. m. p.“).

2. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie otec z odvolacích dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. d.) C. s. p. - konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, písm. f.) C. s. p.- súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a písm. h.) C. s. p. - rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (najmä rozpor so záujmami maloletých detí), ako aj poukazom na ustanovenie § 62 ods. 1 C. m. p. - súd prvej inštancie nesprávne a neúplne zistil skutočný stav veci.

2. 1. Otec predovšetkým poukázal na skutočnosť, že maloletý je od februára 2020 v odbornej starostlivosti detského psychológa Mgr. U. Z. X., dlhoročne pôsobiacej odborníčky v oblasti detskej psychológie. Skutočnosť, že psychológ je „platený“ klientom ešte v žiadnom prípade neznamená, a ani nemôže znamenať, že by tento uviedol do odbornej správy nepravdivé, či skreslené údaje. Otec opakovane poukazyval na (maloletým avizované) fyzické ataky zo strany matky, ktoré nemajú takú intenzitu, že by v poslednom období videl na tele syna stopy násillia. Nezlepšuje sa psychická kondícia maloletého, práve naopak; pretrvávajú a zhoršujú sa jeho výkriky zo sna, nočné mory, ako aj nesmierny plač z odmietania návratu k matke. Otec predložil súdu nové dôkazy, ktoré deklarujú jednak; pretrvávajúci psychický diskomfort, ako aj zvukovú nahrávku s „nie veľmi emotívnym“ vyjadrením matky - zjavne pod vplyvom alkoholu - vo vzťahu k osobe maloletého. Podľa otca matka klame, keď tvrdí, že na nahrávke nie je jej hlas. Otec opakovane zdôrazňuje, že akékoľvek prípadné „domáce násillie“ sa vždy deje za „zatvorenými dverami“, pričom jeho obeť - obzvlášť, keď sa jedná o malé deti - sa často spomínanej spravodlivosti dovoľávajú veľmi ťažko. Z uvedených dôvodov, akékoľvek podozrenie z možného domáceho násillia (fyzického či psychického ubližovania), nemožno v žiadnom prípade bagatelizovať obzvlášť v prípade, keď jedna strana, predloží odborný dôkaz, ktorému predchádzalo podrobné, a niekoľkonásobné vyšetrenie psychického stavu dieťaťa odborníkom, ktorý sa rozhodne „nepodpíše“ pod „vyfabulované“ a ničím nepodložené závery, či názory, pričom by si tak mohol zničiť dlhoročnú profesionálnu povosť i renomé. Dôkaz v podobe odbornej správy nemôže byť zo strany súdu „podceňovaný“ len preto, že ho predložil jeden z rodičov bez vyšetrenia druhého rodiča, obzvlášť v prípade neodkladných opatrení, v ktorých súdy v rozhodovacej praxi vychádzajú aj len z takýchto správ. Súd prvej inštancie však opakovane, i napriek tvrdeniam otca a ním predložených nových dôkazov, rozhodol „v (ne)záujme“ dieťaťa tak, že ho ponechal naďalej v jemu škodlivej či hroziacej situácii, kedy sa k matke vracat nechce, rovnako tak, ako s ňou odmieta byť. Ďalšie neodkladné opatrenie otec odôvodnil zhoršujúcimi sa prejavmi a reakciami maloletého na správanie sa a prostredie u matky. Navyše predložil nové dôkazy podporujúce jeho tvrdenia, a to na rozdiel matky, ktorá žiaden dôkaz na ich vyvrátenie nepredložila. Čo sa týka neprítomnosti matky na vyšetrení, k tomuto otec uvádza, že sa jej to bál povedať, pretože vie, že by za to „robila zle“ samotnému maloletému. K poukazu súdu na znenie ustanovenie § 30 ods. 3 Zákona o rodine uviedol, že sa nemožno stotožniť s tým, že fyzické trestanie detí by neohrozovalo ich zdravie (a to aj duševné!!!), dôstojnosť a pod. a že by bolo primeraným výchovným prostriedkom. Nie je pravdou, že by závery predloženej správy vychádzali len z tvrdení otca. Z časti správy „Pozorovanie a rozhovor s dieťaťom dňa 20.02., 28.07, 07.10.2020 vyplýva, že maloletý sám vyhodnotil prostredie u matky ako nepriateľské, pričom bolo z tohto pozorovania a rozhovoru zistené, že matka dieťa fyzicky trestá. V prípade tak malého dieťaťa, ako je maloletý R. je len veľmi ťažko možné, aby toto dieťa, mohol otec na pozorovanie a vyšetrenie pred odborníkom „pripraviť“. Za najdôležitejší a najrelevantnejší z predmetnej správy považuje práve jej záver, kde sa psychologička sumárne vyjadruje k tomu, čo zistila z vyšetrenia dieťaťa, pričom akcentuje, že tvrdenia maloletého považuje za dôveryhodné. Je zarážajúce, že i napriek odborným záverom, súd prvej inštancie túto správu odignoroval. K predloženej zvukovej nahrávke otec poukázal na protichodné a vágne závery súdu prvej inštancie, ktorý na jednej strane opakovane „ospravedlňuje“ matku tým, že konštatuje, že by mohlo ísť o „jednorazový záchvat“ v ďalšom akcentuje, a nepriamo „odkazuje“ takejto osobe, aby

sebakriticky vyhodnotila potrebu nápravy a vyhľadala odbornú pomoc. Nie je jasné, ako dospel súd k názoru, že zmena výchovného prostredia by mala na maloletého nepriaznivý vplyv, keď maloletý je u otca okolo 20 dní v mesiaci, chce u neho byť stále a nechce sa vracieť k matke, čo nevyplýva len „z neustále opakujúcich sa tvrdení otca“, ale najmä zo záveru obsahu psychologickkej správy. Súd prvej inštancie si tak v mnohých smeroch protirečí, čo spôsobuje zmätočnosť a vágnosť jeho záverov, o ktoré oprel svoje rozhodnutie vo veci. Otec ďalej poukázal na judikatúru (NS SR, Ústavný súd SR), v zmysle ktorej pred nariadením predbežného opatrenia alebo pred zamietnutím návrhu na jeho nariadenie, súd nevykonáva dokazovanie, ale vychádza len z obsahu návrhu a príloh, pričom na základe ich spravdepodobnenia vyvodí záver, či je osvedčená legálnosť (potreba, naliehavosť) dočasne upraviť pomery účastníkov; rozhodovanie a rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (predbežného opatrenia) možno považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy . Podľa otca sa nemožno stotožniť s tým, že by súd prvej inštancie náležite, resp. akýmkoľvek spôsobom zdôvodnil, v akom smere konal a rozhodol v záujme dieťaťa, a v čom tento záujem dieťaťa podľa jeho úvah spočíva. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať logický vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na jednej strane, a jeho ustálenými právnymi názormi, na strane druhej. K základným právam účastníka konania obsiahnutým v práve na spravodlivý proces patrí aj právo na uvedenie dostatočných dôvodov, na ktorých je samotné rozhodnutie súdu založené. Podľa odvolateľa dôvody napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie dostatočné a správne nie sú, nemôže byť preto správna ani jeho výroková časť. Otec ďalej dôvodil novými skutočnosťami a dôkazmi, keď dňa 24.10.2020 v ranných hodinách, pri vyzliekaní maloletého z pyžama (23.10.2020 večer sa maloletý do neho obliekal sám) si všimol na jeho nohách modriny. Na otázku z čoho to má maloletý odpovedal, že mama ho bila. Keď sa ho spýtal ako a prečo ho bila odvetil, že rukou a že nevie prečo. Odpovede maloletého si zaznamenal na video. Pokiaľ by súd znova „namietal“ prečo otec s maloletým nenavštívil bezodkladne detského lekára otec uvádza, že takouto návštevou (v súčasnosti navyše za prísnych bezpečnostných pravidiel, kvôli nákaze COVID-19, kedy sa navyše ošetrujú len akútne stavy) by „docielil“ len to, že by aj lekár skonštatoval, že maloletý má modriny. Záverom otec uvádza, že matka na neho v poslednej dobe prenáša stále viac rodičovských kompetencií, keď ona samotná s maloletým trávi menej a menej času. Nikdy otcovi neoznami, kedy presne si maloletého od neho prevezme. Bežne sa stáva, že sa dohodnú napr. v nedeľu na obed, otec maloletého pripraví a matka sa následne ozve formou SMS až podvečer, aby si ho otec nechal až do pondelka poobedia alebo do utorka, lebo „jej to nevychádza“. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že matka je povinná maloletého odovzdať do osobnej starostlivosti otca a v tejto ho ponechať, až do právoplatného skončenia konania vo veci zmeny úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému, vedeného na súde prvej inštancie, pričom matke uloží povinnosť prispievať na maloletého výživným v sume 100 eur mesačne, a to vždy do 15-teho dňa každého kalendárneho mesiaca v roku vopred k rukám otca, počnúc dňom vykonateľnosti uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia. Súd týmto až do právoplatného skončenia konania vo veci zmeny úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému R. X., pozastaví účinnosť rozsudku Okresného súdu Bratislava V. v Bratislave, sp. zn. 20P/174/2016 - 167 zo dňa 20.06.2017, v časti týkajúcej sa zverenia maloletého do osobnej starostlivosti matky, výšky výživného zo strany otca, ako aj úpravy styku otca s maloletým. Alternatívne otec navrhol zrušenie napadnutého uznesenia a jeho vrátenie vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Matka ani kolízny opatrovník maloletého sa k odvolaniu otca nevyjadrili.

4. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 C .s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C .s. p.) oprávneným subjektom - účastníkom, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C .s. p.), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) C. s. p.), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 C. s. p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. d), f), h) C. s. p. v spojení s § 62 ods. 1 „C. m. p.“), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 C. m. p.) a dôvodmi odvolania (§ 66 C. m. p.), s prihliadnutím na prípadné vady konania iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 C. m. p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C. s. p. á contrario) a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je potrebné podľa § 387 ods. 1, 2 C. s. p. potvrdiť ako vecne správne.

5. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bolo s poukazom na odvolacie dôvody otca najmä posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vecne správne, keď zamietol návrh otca na nariadenie

neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal odovzdania, alternatívne zverenia maloletého do jeho osobnej starostlivosti do právoplatného skončenia konania vo veci samej, pretože nepovažoval za dôvodné meniť doterajší stav neodkladným opatrením.

6. Podľa § 2 C. m. p. na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia C. s. p., ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 325 ods. 1 C. s. p. neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 328 ods. 1 C. s. p. ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

9. Po preskúmaní obsahu spisu, napadnutého rozhodnutia a odvolania otca odvolací súd zistil, že návrhom vo veci samej, doručeným súdu prvej inštancie dňa 25.09.2019 sa otec domáha zmeny úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému R. tak, že žiada zverenie maloletého do svojej osobnej starostlivosti, uloženie povinnosti matke prispievať na výživné maloletého sumou 50 eur mesačne a žiada upraviť styk matky s maloletým v každý páry kalendárny týždeň od štvrtka 15.00 do nedele 17.00 hodiny. Uznesením zo dňa 04.02.2020 súd prvej inštancie zamietol návrh otca, ktorým sa domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd uložil matke povinnosť odovzdať maloletého do osobnej starostlivosti otca a v tejto ho ponechať až do právoplatného skončenia konania vo veci samej a súčasne uložil povinnosť prispievať na maloletého výživným v sume 100 eur; alternatívne aby súd zveril maloletého do starostlivosti otca až do právoplatného skončenia konania vo veci samej a matke maloletého uložil povinnosť platiť výživné na maloletého vo výške 100,- eur mesačne. Ako dôvod nariadenia neodkladného opatrenia otec uvádzal, že matka údajne často požíva alkoholické nápoje, následkom čoho býva zvýšene agresívna nielen na samotného otca (t. č. už len vo verbálnej rovine), ale najmä na maloletého, pričom otec má vážne podozrenie, že matka pod vplyvom alkoholu maloletého bije. Všetky uvedené informácie otcovi pritom reprodukoval len samotný maloletý. Maloletý odmieta ísť k matke. Uvedené uznesenie potvrdil odvolací súd uznesením zo dňa 26. mája 2020, keď súhlasne so súdom prvej inštancie nemal osvedčené, že by si pomery maloletého dieťaťa vyžadovali okamžitý zásah vo forme nariadenia neodkladného opatrenia. Podkladom pre nariadenie neodkladného opatrenia mali byť v tom čase ničím neosvedčené tvrdenia otca. Nebol preto dôvod, aby do upraveného spôsobu starostlivosti o maloletého bolo zasahované práve neodkladným opatrením. Odvolací súd súčasne konštatoval, že o tom, či je návrh otca na zmenu zverenia maloletého dieťaťa do jeho osobnej starostlivosti dôvodný, bude rozhodované na základe dokazovania vykonaného vo veci samej, pričom v tomto prípade bude zrejme nevyhnutné nariadenie aj znaleckého dokazovania. V rámci znaleckého dokazovania znalec najvhodnejším spôsobom zistí aj názor dieťaťa na prejednávajúcu vec a bude vedieť odborne posúdiť, či sa niektorý z rodičov dopustil na dieťaťi fyzického alebo psychického násillia. Na pojednávaní nariadenom súdom prvej inštancie po doručení uvedeného uznesenia odvolacieho súdu otec navrhol nariadenie neodkladného opatrenia čo odôvodnil tým, že stále existujú dôvody na odovzdanie maloletého do svojej starostlivosti. Predložil správu z psychologickkej intervencie, z ktorej malo podľa otca vyplývať, že maloletý je nevhodne trestaný a predložil zvukovú nahrávku, na ktorej má byť zachytený hlas matky, ktorá sa nevhodne vyjadruje o maloletom. K zvukovej nahrávke otec uviedol, že si ju našiel v schránke v zalepenej obálke so svojím menom. Matka tvrdenia otca o nevhodnom trestaní - bití maloletého poprela, poukázala pri tom na správy detskej lekárky maloletého, správu materskej školy, ktorú maloletý navštevuje a kolízneho opatrovníka, ktoré tvrdenia otca nepodporili. Matka poprela, že hlas na zvukovej nahrávke predloženej otcom, bol jej hlasom.

10. K predloženej správe z psychologickkej intervencie odvolací súd uvádza, že pri svojom rozhodovaní k tejto správe neprihliadal. S poukazom na postup pri jej vypracovaní, má súd pochybnosti o vecnej správnosti správy a jej objektívite - detská psychologička vo svojej správe vychádzala z rozhovorov s otcem, prejavov a rozhovorov s dieťaťom a jeho interakcie s otcem. Psychologička však nevykonala rozhovory aj s matkou, neskúmala jej opísanie situácie a ňou opísané správanie sa maloletého počas trávenia času s matkou. Maloletého nepozorovala aj v prítomnosti matky, teda nemala možnosť pozorovať interakciu medzi matkou a maloletým. Odvolací súd tak dospel k záveru, že uvedenú správu nie je možné brať do úvahy - je spochybnená jej objektívnosť, pričom odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že psychologička sa vyjadruje k osobnosti matky bez toho, aby sa s ňou stretla, aby sa s ňou rozprávala a bez toho, aby ju podrobila patričným vyšetreniam.

11. Ako jeden z dôkazov na podporu svojich tvrdení otec predložil súdu prvej inštancie na pojednávaní dňa 09.10.2020 zvukovú nahrávku, na ktorej ako tvrdil, je zaznamenaný hlas matky. Otec uviedol, že zvukovú nahrávku našiel v schránke v zalepenej obálke so svojím menom. Z prednesu matky na pojednávaní dňa 09.10.2020 vyplýva, že o takejto nahrávke nemá vedomosť. Súd prvej inštancie pripustil vykonanie dôkazu prehratím zvukového záznamu, po ktorom matka poprela, že na nahrávke je zaznamenaný jej hlas. Odvolací súd k predloženej zvukovej nahrávke ďalej uvádza, že vykonanie dôkazu oboznámením sa s obsahom tohto záznamu v predmetnom konaní bolo neprípustné, pričom poukazuje na v tejto súvislosti na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia, čo sú hodnoty chránené Ústavou SR a príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Na predložený dôkaz nie je možné prihliadnuť z nasledovných dôvodov: Jedná sa o nahrávku nejasného pôvodu, ktorá aj keby zachytávala komunikáciu, prejav matky, bola zaznamenaná bez jej vedomia a súhlasu.

12. Podľa čl. 16 ods. 2 C. s. p. súd pri prejednávaní a rozhodovaní veci nezohľadňuje skutočnosti a dôkazy, ktoré boli získané v rozpore so zákonom, ibaže vykonanie dôkazu získaného v rozpore so zákonom je odôvodnené uplatnením čl. 3 ods. 1.

13. Podľa čl. 3 ods. 1 C. s. p. každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.

14. Kľúčovým právnym nástrojom pre posúdenie, či určitý nezákonný dôkaz bude procesne prípustný, a to aj na úkor porušenia práva protistrany, je test proporcionality.

15. V zmysle Nálezu Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS sp. zn. 1774/14 zo dňa 09.12.2014 základným kritériom, ktorý má viesť k rozhodnutiu o použiteľnosti či nepoužiteľnosti záznamu rozhovoru zaznamenaného súkromnou osobou bez vedomia nahrávanej osoby ako dôkazu v príslušnom konaní, je pomer chránených práv a záujmov, ktoré sa v tejto súkromnej sfére stretávajú, a kde sa štát stáva arbitrom rozhodujúcim o tom, ktorý z týchto záujmov bude v danom konkrétnom strete prevažujúcim, pričom hodnotenie použiteľnosti či nepoužiteľnosti takto zadovážených informácií sa bude vykonávať podľa procesných noriem, ktoré však len vymedzujú pravidlá pre to, ako zistiť náležitým spôsobom skutkový stav a nájsť materiálne právo, teda rozhodnúť o vlastnom predmete sporu. Štandardnou metódou, ktorou Ústavný súd posudzuje kolíziu základných práv a slobôd, resp. ich kolíziu s inou ústavou chránenou hodnotou, je tzv. test proporcionality. Posúdenie zásahu do základného práva pozostáva z troch krokov. V prvom kroku je posudzovaná spôsobilosť konkrétneho opatrenia k naplneniu svojho účelu (alebo jeho vhodnosť), čím sa rozumie, či je vôbec schopné dosiahnuť sledovaný legitímny cieľ, ktorým je ochrana iného základného práva alebo verejného záujmu. Ďalej je skúmaná jeho potrebnosť z toho hľadiska, či bol pri výbere prostriedkov použitý ten z nich, ktorý je k základnému právu najšetnejší. V treťom a zároveň poslednom kroku je predmetom posúdenia jeho proporcionality v užšom zmysle, teda či ujma na základnom práve nie je neprimeraná vo väzbe na zamýšľaný cieľ, čo znamená, že opatrenia obmedzujúce základné ľudské práva a slobody nesmú, ak ide o kolíziu základného práva alebo slobody s verejným záujmom svojimi negatívnymi dôsledkami prevyšovať pozitíva, ktoré predstavuje verejný záujem na týchto opatreniach. Tomuto testu proporcionality bolo potrebné podrobiť aj dôkaz predložený otcom - zvukovú nahrávku, o ktorej otec tvrdil, že zaznamenáva hlasový prejav matky. Otec o okolnostiach vyhotovenia nahrávky uviedol len toľko, že „našiel si ju v poštovej schránke“, matka o vzniku nahrávky nevedela, poprela, že by na nej mohol byť zaznamenaný jej hlas. Pri skúmaní použiteľnosti predmetnej nahrávky ako dôkazu v konaní je potrebné predovšetkým skonštatovať, že predmetom konania vo veci je zmena úpravy práv a povinností k maloletému R., kde v základnom, meritórnom konaní bude súd prvej inštancie skúmať, či prišlo k zásadnej zmene pomerov maloletého a jeho rodičov oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu súdu o úprave výkonu práv a povinností k maloletému. V konaní o nariadenie neodkladné ho opatrenia ide o preskúmanie potrebnosti neodkladne upraviť pomery maloletého z dôvodu, že podľa tvrdení otca matka voči maloletému používa neprimerané fyzické tresty. Z vyjadrení otca vôbec nevyplývalo, že tento dôkaz mal smerovať k preukázaniu neprimeranosti trestania maloletého matkou, z čoho vyplýva že sa nejedná o dôkaz majúci význam pre zistenie či matka maloletého neprimerane fyzicky trestá, a či teda je daná naliehavá potreba neodkladným opatrením poskytnúť ochranu maloletému. Nejde teda o dôkaz, ktorým sa má dosiahnuť tento sledovaný

cieľ. Naviac z predmetu konania vyplýva, že tento dôkaz nebol ani jediným možným pre osvedčenie skutočností, podstatných pre rozhodnutie vo veci neodkladného opatrenia. Teda už prvý krok testu proporcionality nie je naplnený. Nie je naplnený ani druhý krok, v rámci ktorého súd zisťuje, či ide o prostriedok, ktorý je najšetrnejší k právu matky na ochranu osobnosti. Odvolací súd aj tu znovu opakuje, že osvedčenie otcom tvrdených skutočností nie je dané, otec vychádzal pri svojom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia z tých istých tvrdení ako pri predchádzajúcom návrhu, pričom ani správa z psychologickkej intervencie nie je spôsobilá osvedčiť nové skutočnosti a okolnosti ktoré by zakladali preukázanie naliehavej potreby nariadenia neodkladného opatrenia. V meritórnom konaní bude mať dokazovanie svoj základ v znaleckom dokazovaní tak, ako už uviedol odvolací súd vo svojom predchádzajúcom potvrdzujúcom uznesení. Nie je naplnený ani tretí krok testu proporcionality, v zmysle ktorého ujma na základnom práve nesmie byť neprimeraná vo väzbe k zamýšľanému cieľu. Ako už bolo uvedené, zamýšľaný cieľ je teda osvedčenie naliehavej potreby nariadenia neodkladného opatrenia a neskôr v konaní zistenie skutočného stavu vecí, je možné naplniť dokazovaním ktoré bude spočívať v procesných postupoch predpokladaných ustanoveniami Civilného sporového poriadku a Civilného mimosporového poriadku.

16. Na základe podrobenia dôkazu zvukovou nahrávkou uvedenému testu proporcionality dospel odvolací súd k záveru, že tento dôkaz nie je prípustný v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia ani v meritórnom konaní.

17. Odvolací súd aj s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu konštatuje, že otec sa domáhal nariadenia neodkladného opatrenia z rovnakých dôvodov (sám uviedol na pojednávaní dňa 09.10.2019, že dôvody na nariadenie neodkladného opatrenia stále existujú) ako pri predchádzajúcom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý však bol súdom prvej inštancie zamietnutý a zamietajúce rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo odvolacím súdom potvrdené. O necelé štyri mesiace po nadobudnutí právoplatnosti potvrdzujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu otec opätovne navrhol nariadenie neodkladného opatrenia, ako sám uviedol - z tých istých dôvodov. Z obsahu návrhu pritom nevyplýva, že by medzičasom došlo k zmene skutkových okolností významných pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení. Odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom podrobne odôvodnenom uznesení zo dňa 26. mája 2020 výslovne uviedol, že pre meritórne rozhodnutie bude nevyhnutné vykonať znalecké dokazovanie a na základe neho urýchlene rozhodnúť. Odvolací súd tu ďalej konštatuje, že postup, ktorý v konaní zvolil otec, k urýchlenému meritórnemu rozhodnutiu nesmeruje. Odvolací súd v žiadnom prípade nebagatelizuje tvrdenia otca, poukazuje len na procesnú ekonómiu, keď v situácii, keď je začaté konanie vo veci samej, v rámci ktorého je potrebné vykonať dôkazy a meritórne rozhodnúť, predkladá dôkazy v rámci odvolacieho konania proti zamietajúcejmu uzneseniu o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, pričom už v predchádzajúcom odvolacom konaní bolo konštatované, že sa jedná o tvrdenia na strane otca a popieranie na strane matky, ktoré je potrebné podrobiť znaleckému skúmaniu. Touto optikou nazerá odvolací súd aj na dôkaz (novoty v odvolacom konaní), ktorým malo byť zistenie modrín na nohách maloletého a rozhovor otca s maloletým o pôvode týchto modrín zaznamenaný na videonahrávke. Vykonanie tohto dôkazu presahuje účel odvolacieho konania o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, keď aj tento dôkaz je potrebné vykonať riadnym procesným spôsobom a vyhodnotiť v súvislosti s ďalšími dôkazmi, ktoré budú v konaní vykonané.

18. Odvolací súd tak dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je vecne správne, náležite odôvodnené a postupom podľa § 387 ods. 1 C. s. p. uvedené uznesenie potvrdil.

19. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C. s. p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať dovolanie (§ 421 ods. 2 C. s. p.).